Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS STATISTIK.

STATISTIQUE DU DANEMARK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

TREDIE RÆKKE, 8DE BIND.

Communications de statistique

3e série, tome 8e.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

Publié par le Bureau de Statistique.

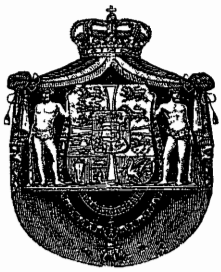

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1886.

IV.

Høsten i Danmark

i Aaret 1884.

Récolte en Danemark

en 1884.

I det Følgende meddeles for Aaret 1884, paa lignende Maade som for de foregaaende Aar, først en Beretning om Høstens Udfald i Almindelighed, udarbejdet paa Grundlag af de skematiske Indberetninger med tilhørende Bemærkninger, der ere indsendte til det statistiske Bureau fra Landets samtlige Amter, dernæst en Beregning af selve Høstudbyttets Størrelse og Værdi, som er foretagen i Henhold til de senere gjennem Amterne fra samtlige By- og Sogneraad til Bureauet indkomne Opgivelser om Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i hvert enkelt af Landets Sogne.

Høstens Udfald i Aaret 1884.

Caractère de la récolte en 1884.

Høsten i Aaret 1884 maa efter de til det statistiske Bureau fra Landets samtlige Amter indkomne Beretninger nærmest ansès for en Middelhøst, saaledes at man næsten overalt synes at have været mindre tilfreds med Høsten i kvantitativ Henseende end hvad Kvaliteten angaar. Vintersæden maa vel siges i det Hele at have givet et meget tilfredsstillende Resultat baade for Hvedens og for Rugens Vedkommende, men det samme kan ikke siges om Vaarkornet, der med Hensyn til Kvantiteten kun har givet et tarveligt Udbytte, hvorimod Kvaliteten gjennemgaaende betegnes som upaaklagelig; dog synes Udfaldet at have været lidt gunstigere for Byggen end for Havren. Hvad

Høhøsten angaar, ses Enghøet at have været baade ret rigeligt og af god Beskaffenhed, og Agerhøet var vel i Henseende til Udbyttets Størrelse forholdsvis noget mindre tilfredsstillende, fornemlig i Jylland, men dets Beskaffenhed var særdeles god. Af Aarets Frembringelser maa Bælgsæd og Rodfrugter betragtes som de mindst lykkede. Kartoffelhøsten tør antages saa omtrentlig at have svaret til en Middelhøst. Iøvrigt er det ejendommeligt for Aaret, at Beretningerne om Udfaldet af Høsten, navnlig for Vaarsædens og Agerhøets Vedkommende, lyde meget uensartede, selv fra nærliggende Steder i samme Egn. Aarets Vejrforhold have i det Hele taget med Hensyn til Sædens Udvikling været gunstige for Vintersæden, men omvendt trykkende for Vaarsæden; i Høsttiden var Vejrliget saa at sige overalt mere end sædvanlig heldigt, saa at den meste Sæd bragtes hurtigt og tørt i Hus. I det gode Efteraar, som afløste den regnfulde Høst i 1883, kom Vintersæden som oftest godt i Jorden og spirede frodig frem, og da nu Vinteren gjennemgaaende holdt sig mild og fugtig, næsten uden Is og Sne, begunstigedes herved Sædens Udvikling end yderligere, saa at den ved Foraarets Begyndelse stod overordenlig kraftig og fyldig. Foraaret kom tidlig, men Planternes Udvikling fik ikke synderlig Nytte heraf. April Maaned var meget raakold, og hertil kom i Slutningen af Maaneden en skadelig Nattefrost, der ligeledes jævnlig indfandt sig langt ind i Maj. Vaarsædens Saaning tog temmelig lang Tid, og Kulden og Nattefrosten trykkede paa sine Steder Vintersæden endel, ligesom ogsaa Græsset, der efter den milde Vinter var skudt stærkt frem, blev standset noget i dets Vækst. Den første Halvdel af Maj bragte imidlertid mildt Vejr med megen Regn, og herved raadedes væsenlig Bod paa den foregaaende Maaneds Barskhed. Vintersæden fik atter sin fulde Kraft, Græsset trivedes fortræffelig, og Vaarsæden kom godt op og bredte sig over Markerne. Men nu fulgte der en meget uheldig Periode med tørt og køligt Vejr, som varede lige fra Midten af Maj til henimod Slutningen af Juni, idet der først den 25de Juni faldt en ret god Regn over en Del af Landet. Den første Halvdel af Juli Maaned bragte atter tørt Vejr i Forbindelse med Sommervarme, kun afbrudt af Tordenbyger

hist og her. Egenlig Landeregn kom ikke før i Slutningen af Juli. Denne langvarige Tørke havde en meget skadelig Indvirkning paa Afgrøden. Vintersæden, der allerede var bleven saa kraftig, modstod den vel forholdsvis godt, men Vaarsæden blev i betydelig Grad hæmmet i sin Udvikling; den blev kort og tynd, hvorimod den skæpper godt; dog blev Udfaldet meget forskjelligt paa Grund af de rent lokale Regnbyger, som af og til faldt i Løbet af Juli Maaned, og som begunstigede enkelte Egne og Gaarde, medens andre vedblev at lide under Tørken. Den almindelige Regn i Slutningen af Maaneden kom for sent til at kunne ophjælpe Vaarsæden i dens Helhed, snarere tabte Kvaliteten noget derved. Paa Græsmarkerne havde den tørre Periode ligeledes en skæbnesvanger Indflydelse; hvor Græsset en Gang var afslaaet og afgræsset, kom det kun yderst sparsomt igjen. For Høhøsten, der indfandt sig tidlig, var Vejret derimod fortrinligt, og Høet blev bjærget i udmærket Stand. Rodfrugterne led ogsaa meget af Tørken; de kom op i Spring, hæmmedes i deres Vækst og stod i det Hele daarligt; men for disses Vedkommende har dog den sene Regn havt en gavnlig Virkning. Kornet modnedes tidlig, og Høsten begyndte derfor allerede i Slutningen af Juli. Vejret tegnede ikke gunstigt, da Regnen netop indtraf paa denne Tid, men snart bedredes det og blev i Størstedelen af Avgust saa fortrinligt, som det ikke har været Tilfældet i flere Aar. I Slutningen af denne Maaned kom vel en lille Regnperiode, der varede noget ind i September, men for en stor Del var Høsten allerede tilendebragt, inden denne indfandt sig, og det meste af Landets Avl blev saaledes hjembjærget i aldeles fortrinlig Tilstand. Kun i de Egne, hvor Høsten strakte sig ud over Slutningen af Avgust og Begyndelsen af September, forringedes Byggens og Havrens Kvalitet endel af Fugtigheden. Lidt ind i September Maaned blev Vejret atter tørt, og Efterslætten af Enghøet blev derfor iaar ogsaa godt bjærget.

Plantesygdomme synes ikke at have vist sig i nogen større Grad. Kun i Beretningen fra Aarhus Amt omtales, at Hveden i Slutningen af Juni blev stærkt angreben af Bladrust, og Kartoffel-

sygdommen nævnes iaar blot fra ganske enkelte Egne i Frederiksborg, Aarhus, Viborg og Ringkjøbing Amter.

Derimod ses Insektangreb at have anrettet betydelig Skade, navnlig paa Bælgsæd og Rodfrugter. I Beretningerne saavel fra Frederiksborg og Holbæk Amter som fra Vejle, Aarhus, Randers og Aalborg Amter omtales det, at Rodfrugterne angrebes af Knoporme og Larver, og fra Frederiksborg og Holbæk Amter tillige, at Bælgsæden blev ødelagt af Bladlus. Fra enkelte Egne i Ringkjøbing Amt hedder det endvidere, at Orme ødelagde mange Havre- og Byg-Spirer.

Af de mere almindelige Udtalelser om Høstens Udfald i Amternes Beretninger skal man anføre følgende Ytringer. — I Beretningen fra Præstø Amt hedder det: »Høsten maa vel i det Hele taget for Præstø Amts Vedkommende anses for at være en god Middelhøst, hvad Kvantiteten angaar, og en fortrinlig Høst med Hensyn til Kvaliteten. Den stærke Tørke og Varme, som herskede endel af Aaret, og som bevirkede, at Afgrødens Beskaffenhed er særdeles god, bevirkede ogsaa, at Kvantiteten ikke blev saa stor, som der fra Begyndelsen af var Udsigt til. Uheldigere ere de lave Priser, som gjøre, at Landmanden, uanset Høstens Godhed — næsten alt kom i Hus uden en Draabe Regn —, ikkun har mindre Glæde af den. Med fornuftig Økonomi antager jeg, at der ikke vil være Vanskelighed med at fodre Kreaturerne, som vistnok paa Grund af de lave Priser ville faa mere hjemmeavlet Kraftfoder end sædvanlig«. — I Beretningen fra Maribo Amt udtales paa lignende Maade, at »Udfaldet af Høsten i indeværende Aar for Maribo Amts Vedkommende som Hele betragtet formentlig vil kunne anses som fyldestgjørende, naar bortses fra de lave Kornpriser«. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: »Alle Beretninger stemme overens deri, at Sæden iaar er kommen udmærket godt i Hus, men at den i Vækstperioden i høj Grad har lidt under den stærke Tørke i Juni og Begyndelsen af Juli. Mindst Skade har Rugen taget; den angives at fylde godt, men at folde under Forventning. Derimod anses det som Virkning af det tørre Vejrlig, at Byg og Havre løb tyndt og blev kort i Straaet, at

Rodfrugterne kom sent frem, og at hverken Eftersaaning eller Efterplantning lykkedes, samt at Bælgsæden tog Skade, hvornæst den i Blomstringstiden blev ødelagt af Bladlus, saa at Bælgsædhøsten i det Hele maa betragtes som mislykket. Rodfrugterne siges foruden af Tørken tillige at have lidt af Knoporme«. — I Beretningen fra Sorø Amt hedder det: »Bedømmelserne ere meget forskjellige iaar; endog fra samme Egn kunne Karaktererne for samme Rubrik variere fra g. til ug. Rimeligvis have Regnbygernes tilfældige Fald i den tørre Sommer gjort stor Forskjel paa Udbyttet«. — Beretningerne fra Kjøbenhavns, Holbæk og Svendborg Amter fremhæve alle den langvarige Tørke i Forsommeren med dens uheldige Indvirkning dels paa Kvantiteten af Vaarsæden dels paa Rodfrugterne. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: »Hvad der iaar, tildels ligesom forrige Aar, har været bestemmende for Udbyttet af Høsten, er navnlig den usædvanlig lange Tørke i Forsommeren, der for enkelte Egnes Vedkommende varede til midt i Juli Maaned. Kun den nærmeste Egn omkring Aarhus danner i saa Henseende en Undtagelse, idet der her jævnlig er faldet Regnbyger saavel i Maj som i Juni Maaned. Tørken i Forsommeren i Forbindelse med enkelte Steder stærk Nattefrost i Begyndelsen af Maj Maaned er Skyld i, at Vaarsæden gjennemgaaende har givet et saa tarveligt Udbytte baade for Straaets og for Kjærnens Vedkommende. Vintersæden, der paa Grund af det grødefulde Efteraar hurtig efter Udsæden kom i saa stærk Kraft, hvilken yderligere fremmedes af den ualmindelig milde Vinter, har selvfølgelig bedre kunnet modstaa den tørre Forsommer, om end denne mange Steder har været Skyld i en for tidlig indtrædende Modning, der atter har bevirket Spring i Aksene og medført, at Kjærnerne ere blevne smaa. Om Enghøet lyde Beretningerne gjennemgaaende nogenlunde, enkelte Steder endogsaa meget gunstige, derimod er det modsatte Tilfældet med Agerhø, Rodfrugter og Kartofler. Hvad Kvantiteten angaar, maa Høsten saaledes siges næsten overalt at være langt under et Middelaar; ganske modsat stiller Forholdet sig derimod med Hensyn til Kvaliteten, som i det Hele paa Grund af det fortrinlige Vejrlig under Indbjærgningen roses som ganske

ualmindelig god baade for Vintersædens, Vaarsædens og Høets Vedkommende«. — I Beretningen fra Vejle Amt udtales der, at »den langvarige Tørke i Forsommeren har bevirket, at Foraarssædens Kvantitet gjennemgaaende er mindre god, hvilket ogsaa gjælder med Hensyn til Agerhøet. Roerne have dels lidt af Tørken, dels i en senere Periode af en graa Orm, der har foraarsaget megen Ødelæggelse iblandt dem«. — Paa lignende Maade lyde Udtalelserne fra Randers Amt, idet der tilføjes, at »Tørken paa den anden Side har havt til Følge, at Enggræsset udviklede sig fortrinligt, og at saavel Enghø som Korn bjærgedes i en saa god Tilstand, som det sjælden er Tilfældet«. — Fra Rødslet Hovedgaard i Kjær Herred i Aalborg Amt ytres der, at »al Foraarssæden kom smukt og egalt op af Jorden, men blev sat aldeles tilbage, da den skulde skride, paa Grund af den vedholdende Tørke. Byggen er af smuk Farve og vægtig, da den er kommen saa godt i Hus, men Kjærnen er ikke fuldt udviklet; den gik for tidlig fra Grøden. Havren led endnu mere af Tørken end Byggen, særlig hvad Straaet angaar«. Fra Mølgaard Gods i Aars Herred i samme Amt hedder det: »Høsten her paa Egnen maa forøvrigt betragtes som over Middelhøst; selvfølgelig var Vaarsæden kortere og tyndere end sædvanlig paa Grund af den langvarige Tørke, men saa er Høbjærgningen saavelsom Kornhøsten foregaaet under saa heldige Vejrforhold, at Kvaliteten erstatter Kvantiteten«. — I Beretningen fra Hjørring Amt siges der, at »Beretningerne samstemme i, at det maa tilskrives den vedvarende Tørke i Foraaret og Sommeren, der kun afbrødes af faa og meget spredte Regnbyger, at Kvantiteten af Vaarkornet, Bælgsæden, Rodfrugterne og Agerhøet er bleven mindre god. Aarsagen til det gjennemgaaende meget gode Udbytte af Høsten i Henseende til Kvaliteten maa søges i den varme Sommer og de særdeles gunstige Vejrforhold, hvorunder Indbjærgningen fandt Sted«. — I Beretningen fra Thisted Amt hedder det: »Vintersæden blev sidste Efteraar heldig saaet, og den milde Vinter og det tidlige Foraar med nogenlunde normal Fugtighed i Maj bevirkede, at Rugen udviklede sig saa frodig, at den ikke i mange Aar har givet en saadan Fylde af Straa; Kvaliteten er derhos sær-

deles god. Vaarsæden er derimod overmaade forskjellig, eftersom Jorden formaaede at holde Fugtigheden mere eller mindre godt i de tørre og varme Maaneder Juni og Juli, da der saa godt som ingen Regn faldt uden lokale Tordenbyger; ringest er Havren, som er Hovedsæden her i Amtet. Indhøstningen foregik under heldige Forhold, og Høsten var tidlig forbi. Det vil gjennemgaaende blive et knapt Foderaar, hvilket dog ophjælpes noget af Høstens gode Kvalitet«. — I Beretningen fra Viborg Amt udtales der, at »naar Rughøsten undtages, maa Udfaldet af Høsten i det Hele for Viborg Amt betragtes som noget under en Middelhøst, hvortil den vedholdende Tørke i Foraaret bidrog, idet Foraarssæden derved blev sat meget tilbage, navnlig i Skridningsperioden. Dog findes flere større Strækninger, der have faaet hyppige Regn- og Tordenbyger, og i disse Egne har Vaarsæden givet over en Middelhøst. Det samme er Tilfældet med Ager- og Enghøet. Den varme Sommer og det prægtige Vejr under Indhøstningen bevirkede, at Kvaliteten blev langt bedre, end der var ventet«. — Fra Holtbjerg i Hammerum Herred i Ringkjøbing Amt bemærkes: »Paa Grund af den langvarige Tørke i Foraar og Forsommer er Vaarsæden, og navnlig Havren, med Hensyn til Kvantitet betydelig under Middelhøst, og det samme gjælder for Rodfrugter og Agerhø, hvorimod den i Slutningen af Juni og Begyndelsen af Juli faldne Regn er kommen Boghveden betydelig tilgode. Vandingsengene have, hvor de ere blevne ordenlig passede, paa Grund af Varmen givet et overordenlig godt Udbytte saavel med Hensyn til Kvalitet som Kvantitet«. — I Beretningen fra Ribe Amt hedder det: »Ifølge de modtagne Indberetninger har den langvarige Tørke i Forsommeren i flere Egne hæmmet Foraarssædens Udvikling, saa at denne i Almindelighed, hvor Regnbyger ikke vare faldne, blev kort i Straaet og gav et ringe Udbytte, om end Kvaliteten var god; — derimod har Rugen givet et godt Udbytte, saavel i Kvantitet som i Kvalitet, hvortil den forløbne milde Vinter antages at have bidraget. Græsvæksten og dermed Høudbyttet, navnlig paa Agerjorden, led ligeledes under det tørre Vejr i Forsommeren. I det Hele taget maa Høsten for Ribe Amts Vedkommende betragtes som en Middelhøst«.

Om Afgrøden af de enkelte Sædarter tilføjes følgende særlige Bemærkninger.

Hveden (*froment*) maa vist i det Hele betegnes som den bedste af Aarets Afgrøder og kan antages at have givet adskilligt over en Middelhøst. Dens Kvantitet er i 12 af Landets Amter, nemlig alle Øernes, undtagen Frederiksborg Amt, samt i Vejle, Hjørring, Thisted og Ribe Amter, betegnet som meget god, i Randers, Aalborg og Ringkjøbing Amter som noget under meget god og i Frederiksborg og Viborg Amter som god. Kvaliteten er derhos betegnet i Holbæk, Sorø, Odense og Vejle Amter som udmærket god, i Kjøbenhavns, Svendborg og Ringkjøbing Amter som over meget god, i Præstø, Bornholms, Maribo, Hjørring, Thisted og Ribe Amter som meget god, i Randers og Aalborg Amter som lidt mindre end meget god og i Frederiksborg og Viborg Amter ligefrem som god. Den er saaledes baade kvantitativt og kvalitativt karakteriseret særdeles godt i det meste af Landet; kun i Frederiksborg og Viborg Amter svare de givne Betegnelser til ikke udover et Middeludbytte. Ogsaa i Aarhus Amt maa Hvedehøsten antages for at have været mindre rigelig; i Beretningen fra dette Amt findes ingen Karakterbetegnelse anført for denne Sædart, men Udtalelserne om den lyde paa følgende Maade: »Hveden blev saaet i al Fald de fleste Steder under mindre heldige Forhold, da det vaade Vejrlig i Høsten havde gjort Markernes tilstrækkelig gode Behandling vanskelig, navnlig var Jorden ofte ikke saa ren som ønskelig; i den milde, fugtige Vinter holdt Hvedeplanterne sig vel godt, men April bragte kold og stærkt tørrende Luft, der standsede Hvedens Vækst og modvirkede den ellers sædvanlige Udbredelse af Planterne. De følgende Maaneders Mangel paa Væde og Juni's lave Temperatur bødede ikke derpaa og tilmed indtraadte sidst i Juni en stærk Bladrust, der ogsaa svækkede Planterne. Sommerens følgende Varme modnede vel Kornet godt, men noget rigeligt Udbytte kunde kun paa enkelte Steder opnaas. Ofte klages ogsaa over, at Klinten iaar var mere udbredt end sædvanlig«.

Rugen *(seigle)* maa ligeledes anses for at have givet et Udbytte, der staar endel over et Middelaars; navnlig i Jylland synes man at have været meget tilfreds med Rugavlen, mindre derimod paa Øerne, hvad Kvantiteten angaar. Kvantiteten er nemlig paa Øerne kun i 2 Amter, Frederiksborg og Odense, betegnet som meget god, i Kjøbenhavns Amt som noget over god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms og Svendborg Amter ligefrem som god og i Maribo Amt kun som temmelig god; i Jylland er den derimod i 4 Amter, nemlig Aalborg, Hjørring, Thisted og Ringkjøbing, betegnet som bedre end meget god, i Viborg og Ribe Amter som meget god, i Aarhus og Randers Amter omtrent som meget god og i Vejle Amt som god. Ved Siden heraf betegnes Kvaliteten i 1 Amt, nemlig Aalborg, som henved udmærket god, i 6 Amter, nemlig Kjøbenhavns, Aarhus, Randers, Hjørring, Thisted og Ringkjøbing, som bedre end meget god og i alle de øvrige Amter som meget god, undtagen i Bornholms Amt, hvor den kun karakteriseres som god. — Om den gode Rugavl i Jylland hedder det f. Eks. i Beretningen fra Aarhus Amt: »Rugen var kraftig fra Efteraaret af og dækkede Jorden før Vinteren, som paa Grund af sit milde Vejrlig ikke hindrede den i at vokse, og det kolde, tørre Foraar udøvede ingen skadelig Indflydelse paa Marken. Den stærke Varme i Juli Maaned skadede vel Kjærnen endel, men til Gjengjæld opnaaede Straaet en ganske ualmindelig Størrelse og Stivhed«. — Fra Randrup Gods i Hellum-Hindsted Herreder i Aalborg Amt ytres der: »Den milde Vinter 1883—84 gav Rugen en umaadelig Kraft, og den dejlig varme Sommer udviklede den endnu mere, saa den gav en Fylde af Straa, hvis Mage man ikke har kjendt i mange Aar. Vel led den noget af Regnbyger i Drætiden, men den vil dog give Udbytte langt over et Middelaar«. — I Beretningen fra Hjørring Amt siges der, at »i nogle af Beretningerne, deriblandt den fra Hjørring Amts Landboforening, bemærkes det, at Kvantiteten af Rugen, forsaavidt Straaet angaar, er betydelig over Middelhøst, begrundet i den tidlige Udsæd og den milde Vinter, men at derimod Kjærneudbyttet næppe vil blive over Middelhøst paa Grund af det stormfulde Vejr i Forsommeren og Blomstringstiden«. —

Fra Thisted Amt indberettes, at »Rugen udviklede sig saa frodig, at den ikke i mange Aar har givet en saadan Fylde af Straa; Kvaliteten er derhos særdeles god«. — Ogsaa fra Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter fremhæves Rugavlens Fortrinlighed.

Byggen (*orge*) har derimod, fornemlig i Jylland, givet et forholdsvis mindre godt Udbytte, hvad Kvantiteten angaar, medens Kvaliteten har været over en Middelhøst. Kvantiteten betegnes kun i 1 Amt, nemlig Bornholms, som meget god, i Thisted Amt som noget over god, i 9 Amter, nemlig Kjøbenhavns, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Svendborg, Vejle og Ribe, som god, i Aarhus Amt tildels som god, i Randers, Aalborg, Hjørring og Ringkjøbing Amter som lidt bedre end temmelig god og i Frederiksborg og Viborg Amter kun som temmelig god. Kvaliteten angives i 11 Amter, nemlig i alle Øernes, undtagen Kjøbenhavns, samt i Vejle, Thisted og Viborg Amter, som meget god, i Kjøbenhavns, Aarhus, Randers, Aalborg, Hjørring og Ringkjøbing Amter tildels som meget god og i Ribe Amt som god. — Saa godt som alle Beretningerne omtale den mindre gode Kvantitet af Byggen, begrundet paa Mangelen af Regn i Udviklingsperioden. — I Beretningen fra Thisted Amt bemærkes der, at »den 6radede Byg, som bliver saaet senest, har draget mest Nytte af Regnbygerne og er derfor bedre end den øvrige Vaarsæd«; — ogsaa fra en Gaard i Frederiksborg Amt ytres der, at »6radet Byg har staaet sig bedre end 2radet«. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: »Byggen kom i al Fald de fleste Steder nogenlunde godt op af Jorden og tegnede til paa de enkelte Steder, hvor der faldt Regn i Maj Maaned, at ville give en endogsaa fortrinlig Afgrøde, men da Regnen senere aldeles udeblev, led denne Kornsort, navnlig paa den lettere Jord, saa overordenlig meget, at den ikke engang blev hjulpen synderlig ved Regnen i Juli Maaned«.

Havren *(avoine)* har lidt endnu mere af Tørken end Byggen; allevegnefra klages der over, at den blev kort i Straaet. Vel blev Udfaldet i flere Egne meget forskjelligt, alt efter de lokale Forhold

og eftersom Regnbygerne faldt, men i sin Helhed maa dens Kvantitet sættes betydelig under et Middelaars, medens Kvaliteten ogsaa for denne Sædarts Vedkommende har været over en Middelhøst. Kvantiteten er kun i 3 Amter betegnet som god, nemlig i Bornholms, Maribo og Ribe Amter, og i Svendborg Amt tildels som god; i alle de øvrige Amter karakteriseres den blot som temmelig god, i Kjøbenhavns og Thisted Amter som lidt over, i Randers Amt som lidt under temmelig god. Kvaliteten er i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo og Vejle Amter betegnet som meget god, i Svendborg, Aarhus, Hjørring og Thisted Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Randers, Aalborg og Ringkjøbing Amter som noget over god, i Frederiksborg, Odense, Viborg og Ribe Amter ligefrem som god. — I Beretningen fra Aarhus Amt udtales der om Havren, at »den har iaar varieret betydelig efter den Jordbunds Beskaffenhed, i hvilken den har vokset; paa de højtliggende Marker var den kort i Straaet, men gav forholdsvis god Kjærne; paa sandet Jord var Udbyttet simpelt; paa den stive Lerjord holdt denne Kornsort sig nogenlunde godt, saavel hvad Kjærnen som Straaet angaar, navnlig selvfølgelig paa de Steder, hvor der faldt Regn ikke altfor lang Tid efter Udsæden. Kløveren, der var udlagt i Havren, kom iaar ualmindelig sildig til Groning«. — I Beretningen fra Aalborg Amt fremhæves det fra Klarupgaards Gods i Fleskum Herred, at »det vedholdende tørre Vejr virkede skadelig paa Havrens Vækst, saa at den blev meget kort i Straaet, hvorimod Kjærnen blev rigelig og god«, og fra Rødslet Hovedgaard i Kjær Herred, at »Straaet kun blev 3 à 4 Tommer langt«, hvorhos det tilføjes, at »det har vist sig her, at nyzelandsk Havre bedre har kunnet taale Tørken end almindelig dansk hvid Havre«. — Beretningen fra Thisted Amt siger: »ringest er Havren, som er Hovedsæden her i Amtet«.

Bælgsæden *(légumes)* har iaar i sin Helhed givet et meget ringe Udbytte, idet den for en stor Del er bleven ødelagt af Insekter. Dens Kvantitet betegnes vel i Odense, Vejle, Aalborg, Thisted, Viborg og Ribe Amter som god og i Maribo og Svendborg

Amter som noget mindre end god, men i Kjøbenhavns, Sorø, Præstø, Aarhus, Hjørring og Ringkjøbing Amter kun som temmelig god og i Frederiksborg, Holbæk og Randers Amter rent ud som maadelig. Kvaliteten er i Svendborg Amt betegnet som noget under meget god, i Thisted Amt som lidt bedre end god, i Præstø, Maribo, Odense, Vejle, Hjørring, Viborg og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns, Aalborg og Ringkjøbing Amter tildels som god, i Holbæk, Sorø og Randers Amter som temmelig god, i Aarhus Amt som noget under temmelig god og i Frederiksborg Amt ligefrem som maadelig. Kun i Bornholms Amt er saavel Kvantitet som Kvalitet karakteriseret som meget god. — Værst synes Bælgsæden at være bleven medtagen i Frederiksborg Amt og dernæst i Holbæk og Randers Amter. Der siges ogsaa i Beretningen fra Frederiksborg Amt, at »Bælgsædhøsten i det Hele maa betragtes som mislykket«, og der tilføjes, at »Beretningen fra Svanholm Gods anfører som Bevis paa den af Bladlusene anrettede Skade paa Bælgsæden, at denne mange Steder blev afslaaet grøn, fordi den ingen Bælge havde ansat«.

Boghveden *(sarrasin)* maa antages at have givet et Udbytte omtrent svarende til en Middelhøst. Paa Øerne findes den kun anført i Beretningerne fra 4 Amter; saavel Kvantiteten som Kvaliteten er i de 3 af disse, nemlig Frederiksborg, Præstø og Odense Amter, angivet som god og i Svendborg Amt som noget bedre end god. I Jylland, hvor dens Dyrkning er mere udbredt, er den anført i Beretningerne fra alle Amterne, undtagen Hjørring og Thisted Amter. Saavel Kvantiteten som Kvaliteten er i Ringkjøbing Amt betegnet som noget over god, i Vejle, Aarhus, Viborg og Ribe Amter som god og i Aalborg Amt tildels som god; i Randers Amt er denne Kornsort derimod væsenlig mislykket, thi vel er Kvaliteten betegnet tildels som god, men Kvantiteten kun som noget over maadelig.

Raps *(colza)* dyrkes kun i meget faa Amter. Den findes anført i Beretningerne fra Kjøbenhavns, Frederiksborg, Odense, Svend-

borg, Vejle og Thisted Amter, men i Beretningen fra Svendborg Amt er den kun anført for Ærø Herred, og i Beretningen fra Vejle Amt bemærkes det udtrykkelig, at den kun dyrkes i to Sogne i Amtet. — Kvantiteten karakteriseres i Svendborg og Vejle Amter som meget god, i Thisted Amt som noget bedre end god, i Kjøbenhavns og Odense Amter som god og i Frederiksborg Amt som temmelig god. Kvaliteten er derhos karakteriseret i Svendborg og Thisted Amter som meget god og i de 4 øvrige Amter som god.

Kartoflerne *(pommes de terre)* synes at have givet et Udbytte, svarende saa omtrent til et godt Middelaars. Kvantiteten betegnes i Bornholms Amt som meget god, i Thisted Amt som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Svendborg, Vejle, Hjørring, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns, Aarhus og Aalborg Amter som noget under god og i Randers Amt som lidt bedre end temmelig god. Kvaliteten angives i Maribo og Odense Amter som meget god, i Hjørring Amt tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Svendborg, Randers, Aalborg og Thisted Amter som noget over god og i de øvrige Amter som god. — Mangelen paa Regn i Forsommeren standsede Kartoflerne i Udviklingen, saa at Knoldene i Reglen ere smaa, men paa den anden Side have de af samme Grund ikke været meget udsatte for deres sædvanlige Sygdom. Denne berøres kun i faa Beretninger. I Beretningen fra Frederiksborg Amt hedder det: »Kun fra en enkelt Egn omtales Kartoffelsygdommen, der betegnes som atter stærkt fremtrædende«. I Beretningen fra Aarhus Amt udtales: »Kartoflerne kunde aldeles ikke udvikle sig af Mangel paa Fugtighed og gav derfor kun meget ringe Fold med faa og meget smaa Knolde, men til Gjengjæld har Sygdommen saa godt som slet ikke vist sig«. Og i Beretningen fra Viborg Amt ytres der: »Til Sygdom i Kartoflerne findes kun i faa Egne Spor«.

Sukkerroer *(betteraves)* dyrkes saa godt som kun paa Øerne, hvor de anføres i Beretningerne fra Kjøbenhavns, Frederiksborg, Præstø, Maribo, Odense og Svendborg Amter. For Jyllands Ved-

kommende findes de kun anførte i Beretningerne fra Vejle og Aarhus Amter, og det tilføjes udtrykkelig i Beretningen fra Vejle Amt, at de kun dyrkes i to Sogne i dette Amt, og i Beretningen fra Aarhus Amt, at de kun omtales i ganske faa Indberetninger til Amtet. Kvantiteten er i Frederiksborg, Maribo og Vejle Amter betegnet som god, i Svendborg og Aarhus Amter tildels som god, i Kjøbenhavns Amt som noget bedre end temmelig god og i Præstø og Odense Amter som temmelig god. Kvaliteten karakteriseres i Odense Amt som meget god, i Frederiksborg, Præstø, Maribo, Svendborg og Vejle Amter som god, i Aarhus Amt tildels som god og i Kjøbenhavns Amt som noget over temmelig god.

Andre Rodfrugter (*autres racines*) have iaar havt meget at kjæmpe imod, dels den langvarige Tørke, der havde til Følge, at de meget ofte maatte omsaas, dels de stærke Angreb af Orme og Larver, hvorfor de have været Gjenstand. Imidlertid øvede Regnen sidst i Juli, ligesom i Slutningen af Avgust og i Begyndelsen af September Maaned en særdeles gavnlig Indvirkning paa dem. Udbyttet er dog i kvantitativ Henseende kun blevet tarveligt, medens Kvaliteten maa sættes omtrent lig et Middelaars. Kvantiteten er i 7 Amter, nemlig Frederiksborg, Sorø, Bornholms, Maribo, Thisted, Ringkjøbing og Ribe, betegnet som god, i Svendborg Amt tildels som god, i Kjøbenhavns og Hjørring Amter som noget bedre end temmelig god og i 8 Amter, nemlig Holbæk, Præstø, Odense, Vejle, Aarhus, Randers, Aalborg og Viborg, kun som temmelig god. Kvaliteten er i samtlige Amter karakteriseret som god, kun i Thisted og Ringkjøbing Amter lidt over, i Aarhus og Randers Amter lidt under god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt hedder det, at »det tørre Vejrlig bevirkede, at Rodfrugterne kom sent frem, og at hverken Eftersaaning eller Efterplantning lykkedes; de siges foruden af Tørken tillige at have lidt af Knoporme, for hvis Angreb særlig Turnips have været udsatte«. — I Beretningen fra Vejle Amt ytres der: »Roerne have dels lidt af Tørken, dels i en senere Periode af en graa Orm, der har foraarsaget megen Ødelæggelse iblandt dem«. — I Beretningen fra Aarhus Amt lyde Udtalelserne paa følgende Maade: »Ogsaa andre

Rodfrugter have ligesom flere af de tidligere omtalte Afgrøder iaar givet et meget forskjelligt Udbytte; de fleste Steder kom de paa Grund af Tørken kun meget daarlig op, der saas store Spring imellem dem, og det var ofte fordelagtigst at omploje Jorden og benytte den paa anden Maade. Andre Steder kom navnlig Runkelroerne godt op, stod saa vel noget i Stampe af Mangel paa Regn, men voksede dog nogenlunde til i Sommerens Løb; Gulerødder og Turnips lykkedes gjennemgaaende mindre overalt. Grunden til det forholdsvis tarvelige Udbytte af denne Afgrøde maa, foruden i Tørken, søges i den overordenlig store Mængde Oldenborrelarver og Knoporme, som iaar lader til at have huseret i Markerne«. — I Beretningen fra Randers Amt ytres: »Aarsagen til, at Foderroerne ere meget under Middelhøst, er dels den tørre Sommer og dels at mange Roemarker have været befængte med en Larve, som har anrettet store Ødelæggelser paa Turnips, Kaalrabi og Gulerod. Planterne ere mange Steder helt visnede og afædte under Jorden. Havde denne Larve ikke været, kunde maaske dog den senere Regn have reddet Roerne«. — I Beretningen fra Aalborg Amt hedder det fra Randrup Gods i Hellum-Hindsted Herreder: »Roerne kom daarlig op og staa tyndt, og her er desuden sket graadige Angreb paa de store Roer af Larven af den almindelige »Sædugle *(Agrotis segetum)*«; flere Tønder Land ere aldeles ødelagte«.

Høhøsten *(récolte de foins)* har, som tidligere omtalt, i det Hele været ret tilfredstillende; kun har man i Jylland været mindre tilfreds med Mængden af Agerhø, hvortil kommer, at man paa Grund af den ringe Græsvegetation i Sommerens Løb har maattet opfodre en Del af det indbjærgede Hø. Til Gjengjæld blev iaar saavel Agerhø som Enghø bjærget i en usædvanlig fortrinlig Tilstand. Kvaliteten har været adskilligt over en Middelhøst, idet den saavel for Agerhø som for Enghø er betegnet som meget god i alle Landets Amter undtagen i Frederiksborg Amt, hvor Enghøets Kvalitet kun er betegnet som god, medens Agerhøets Kvalitet ogsaa i dette Amt er betegnet som meget god. Kvantiteten er af Enghø betegnet i Aarhus Amt som noget bedre

end meget god, i Bornholms, Maribo, Odense, Vejle og Ribe Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Svendborg og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Randers Amt som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Hjørring, Thisted og Viborg Amter som god og i Aalborg Amt tildels som god. For Agerhøets Vedkommende er Kvantiteten i Præstø, Bornholms og Ribe Amter karakteriseret som meget god, i Kjøbenhavns og Svendborg Amter som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Maribo, Odense, Vejle, Viborg og Ringkjøbing Amter som god, i Thisted Amt som noget over temmelig god og i Aarhus, Randers, Aalborg og Hjørring Amter ligefrem kun som temmelig god. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det f. Eks. om Høhøsten: »Agerhøets Kvantitet var iaar næsten overalt ganske ualmindelig ringe, ja paa enkelte selv gode Gaarde avledes der endogsaa aldeles intet, ligesom ogsaa Græsningen til Kreaturerne, navnlig henimod Slutningen af Sommeren, var meget knap, saa at det ofte var nødvendigt at give Køerne et Tilskud af Halm og Korn, for at de ikke skulde lide Nød. Mange Steder stod Markerne grønne til hen i April Maaned, men da Vejrliget saa paa Grund af ringe Varmegrad og Tørke gav saa liden Grøde, visnede Græsset næsten ganske hen og kom først til Groning igjen henad Sommeren til. — Enghøet høstedes saa godt som overalt i rigelig Mængde baade paa de Enge, der overrisles, og paa de, der ikke blive det; navnlig de første gave en god Afgrøde, der i fortrinlig Stand blev bragt i Hus«.

Høstudbyttet i Aaret 1884.

Produit de la récolte en 1884.

Den af det statistiske Bureau for Aaret 1884 paa sædvanlig Maade foretagne Beregning af Høstudbyttets Størrelse og Værdi giver som Resultat, at der i hele Landet blev indhøstet:

		til en Værdi af:		af den samlede Værdi:
af Hvede (*froment*) . .	1,258851 Tdr.	16,376827 Kr.	ɔ:	5,63 pCt.
- Rug (*seigle*)	4,137977 —	47,178519 —	-	16,21 —
- Byg (*orge*)	5,383108 —	58,936010 —	-	20,25 —
- Havre (*avoine*) . . .	7,664989 —	60,847974 —	-	20,91 —
- Boghvede (*sarrasin*)	253557 —	2,471834 —	-	0,85 —
- Ærter og anden Bælgsæd (*légumes*) .	257315 —	3,716379 —	-	1,28 —
- Blandsæd (*provende*)	1,853991 —	16,771871 —	-	5,76 —
- Kartofler (*pommes de terre*)	3,261965 —	13,065568 —	-	4,49 —
- Andre Rodfrugter (*autres racines*) . . .	7,045140 —	6,778879 —	-	2,33 —
- Raps (*colza*)	19046 —	476150 —	-	0,17 —
- Agerhø (*trèfle et herbes*)	945253 Læs à 1000 ℔	32,570472 —	-	11,19 —
- Enghø (*foin*) . . .	1,191780 — —	31,804804 —	-	10,93 —
		290,995287 Kr.	ɔ:	100,00 pCt.

Den samlede Bruttoværdi af Høsten i 1884 beløb sig saaledes til 291,0 Millioner Kroner, nemlig — som omstaaende Tabel udviser — 151,0 Mill. Kr. for Øerne og 140,0 Mill. Kr. for Jylland. Sammenstilles disse Værdier med de tilsvarende for 1883 og med Gjennemsnitsværdierne for det sidste Femaar, 1880—84, viser det sig, at Høsten indbragte:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsnittet af 1880—84.
for hele Landet . .	291,0 Mill. Kr.	298,4 Mill. Kr.	302,4 Mill. Kr.
- Øerne	151,0 —	155,6 —	162,4 —
- Jylland	140,0 —	142,8 —	140,0 —

Høstens Værdi har følgelig i 1884 for hele Landet været 7,4 Mill. Kr. mindre end i 1883, nemlig 4,6 Mill. Kr. mindre for Øerne og 2,8 Mill. Kr. mindre for Jylland. Selve Udbyttet i Tønder og Læs har i 1884 vel ingenlunde været rigeligt, men dog ikke i nogen væsenlig Grad forskjelligt fra det kvantitative Udbytte i 1883, og da paa den anden Side Kvaliteten af Sæd- og Plantearterne i 1884 for en stor Del har været bedre end i 1883, idet den blev særlig begunstiget af de gode Vejrforhold under Indhøstningen, var man i Almindelighed mere tilfreds med Udfaldet af Høsten i 1884 end i det foregaaende Aar; det er altsaa de lave Priser, som have bevirket, at Værdiudbyttet af Høsten i 1884 alligevel er kommet adskilligt under Værdiudbyttet i 1883. — Ligeoverfor Gjennemsnittet af det sidste Femaar, 1880—84, viser Værdien af Høsten i 1884 sig for hele Landet 11,4 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnitsværdien, og det saaledes, at hele denne Mindreindtægt falder paa Øerne, medens for Jyllands Vedkommende Værdiudbyttet i 1884 svarer til Gjennemsnitsværdien for Femaaret.

Hvorledes Udbyttet i 1884 fordeler sig paa de enkelte Amter, vil ses af efterfølgende Tabel.

Oversigt over Udbyttet

Amt.	Hvede. *froment.*		Rug. *seigle.*		Byg. *orge.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	37977	492940	239626	2,779663	406372	4,616388
Frederiksborg . . .	14769	191702	225633	2,617343	256059	2,908829
Holbæk	110092	1,428994	234318	2,718091	487828	5,541729
Sorø	127721	1,657819	201295	2,335021	431758	4,904771
Præstø	172213	2,219414	188793	2,189999	437035	4,964717
Bornholms	35976	466967	79618	855097	113606	1,151966
Maribo	330475	4,342424	105447	1,224395	468122	5,058260
Odense	128258	1,664788	244999	2,822389	414016	4,653539
Svendborg	126297	1,639335	186790	2,151819	401223	4,509746
Øernes Amter . . .	1,083778	14,104383	1,706519	19,693817	3,416019	38,309945
Vejle	74991	973385	260290	2,984345	321427	3,507441
Aarhus	39577	513708	336549	3,718865	338910	3,602610
Randers	22636	293812	301062	3,326735	248005	2,636292
Aalborg	3540	45951	287343	3,152925	203318	2,049437
Hjørring	10893	141391	287155	3,167320	203782	2,064312
Thisted	3569	46325	158096	1,782412	155443	1,565528
Viborg	3526	45768	315772	3,467756	208711	2,134639
Ringkjøbing	6100	79176	297154	3,565848	163467	1,716404
Ribe	10241	132928	188037	2,318496	124026	1,349402
Jyllands Amter . .	175073	2,272444	2,431458	27,484702	1,967089	20,626065
Hele Kongeriget .	1,258851	16,376827	4,137977	47,178519	5,383108	58,936010

af Høsten i Aaret 1884.

Havre. *avoine.*		**Boghvede.** *sarrasin.*		**Ærter og anden Bælgsæd.** *légumes.*		**Blandsæd.** *provende.*	
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
270926	2,267650	240	2355	21584	317935	113078	1,059539
332604	2,783894	1020	10004	6777	99826	114171	1,069783
321812	2,693566	532	5217	13498	198827	107618	1,008379
305967	2,560943	227	2224	18900	271026	170981	1,602091
322210	2,696897	182	1784	35631	512545	174634	1,636321
167651	1,188645	60	588	15715	231482	66050	535666
222118	1,769475	200	1960	51645	737607	163750	1,459042
418154	3,370321	9574	93825	13363	191625	235934	2,151718
363233	2,927658	4029	39485	26501	380024	169034	1,541590
2,724675	22,259049	16064	157442	203614	2,940897	1,315250	12,064129
676382	5,564457	33242	326429	11145	164168	91194	833869
696146	5,562206	17156	168128	8647	123998	79881	708545
603531	4,822212	7447	72981	3325	47680	56477	500951
500325	3,644006	9638	94552	2706	39867	39090	321387
467709	3,451693	435	4263	2113	30300	66826	554656
469141	3,644577	65	637	13795	197820	56457	482141
732399	5,480560	31933	312942	4367	62624	47756	403575
471096	3,759346	35945	359809	2331	33425	62191	548522
323585	2,659868	101632	974651	5272	75600	38869	354096
4,940314	38,588925	237493	2,314392	53701	775482	538741	4,707742
7,664989	60,847974	253557	2,471834	257315	3,716379	1,853991	16,771871

Oversigt over Udbyttet af

Amt.	Kartofler. *pommes de terre.*		Andre Rodfrugter. *autres racines.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	115085	490260	1,025911	1,025911
Frederiksborg	352177	1,500274	472923	472923
Holbæk	131432	559902	712735	712735
Sorø	98611	420082	367210	367210
Præstø	53842	229366	248121	248121
Bornholms	122015	463657	121586	121586
Maribo	58812	238236	492595	492595
Odense	159926	673288	629316	629316
Svendborg	132325	557088	312110	312110
Øernes Amter	1,224225	5,132153	4,382507	4,382507
Vejle	130301	538151	335470	301924
Aarhus	130776	521795	480385	432347
Randers	144929	578267	370756	333681
Aalborg	407728	1,539876	282840	254556
Hjørring	225427	856622	230541	207487
Thisted	250412	945102	205571	185014
Viborg	201713	769093	312525	281272
Ringkjøbing	321585	1,267044	271630	244467
Ribe	224869	917465	172915	155624
Jyllands Amter	2,037740	7,933415	2,662633	2,396372
Hele Kongeriget	3,261965	13,065568	7,045140	6,778879

Høsten i Aaret 1884 (fortsat).

Raps. *colza.*		**Agerhø.** *trèfle et herbes.*		**Enghø.** *foin.*		**Den samlede Værdi i Kroner.** *valeur totale en Kr.*
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	
539	13475	64052	2,305872	29756	952192	16,324180
621	15525	75457	2,716452	26493	847776	15,234331
1148	28700	66676	2,400336	40544	1,297408	18,593884
72	1800	67877	2,443572	22102	707264	17,273823
540	13500	86956	3,130416	34019	1,088608	18,931688
296	7400	39409	1,261088	14577	408156	6,692298
850	21250	67675	2,436300	32306	1,033792	18,815336
7097	177425	84001	3,024036	58467	1,870944	21,323214
3756	93900	67900	2,444400	37252	1,192064	17,789219
14919	372975	620003	22,162472	295516	9,398204	150,977973
200	5000	47807	1,529824	87078	2,176950	18,905943
130	3250	37387	1,196384	85547	2,138675	18,690511
960	24000	20423	653536	102121	2,553025	15,843172
"	"	41663	1,333216	69588	1,739700	14,215473
"	"	49547	1,585504	81942	2,048550	14,112098
1265	31625	32840	1,050880	51641	1,291025	11,223086
200	5000	21800	697600	93864	2,346600	16,007429
1372	34300	56735	1,815520	192149	4,803725	18,227586
"	"	17048	545536	132334	3,308350	12,792016
4127	103175	325250	10,408000	896264	22,406600	140,017314
19046	476150	945253	32,570472	1,191780	31,804804	290,995287

Værdiudbyttet af de enkelte Sæd- og Plantearter (ordnede efter Værdiernes Størrelse i 1884) har i hele Landet været følgende:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
af Havre	60,8 Mill. Kr.	59,3 Mill. Kr.	61,2 Mill. Kr.
- Byg	58,9 —	59,6 —	64,3 —
- Rug	47,2 —	52,1 —	56,0 —
- Agerhø	32,6 —	30,2 —	29,8 —
- Enghø	31,8 —	31,9 —	31,3 —
- Blandsæd	16,8 —	16,4 —	14,1 —
- Hvede	16,4 —	18,1 —	18,5 —
- Kartofler	13,0 —	16,0 —	12,9 —
- Rodfrugter (u. Kartofler)	6,8 —	7,6 —	6,2 —
- Bælgsæd	3,7 —	4,0 —	5,5 —
- Boghvede	2,5 —	2,9 —	2,3 —
- Raps	0,5 —	0,3 —	0,3 —

Af de anførte Planter have Havre, Agerhø, Blandsæd og Raps givet et større Værdiudbytte i 1884 end i 1883, Byg, Rug, Enghø, Hvede, Kartofler, Rodfrugter, Bælgsæd og Boghvede derimod et mindre. — Havren har i 1884 for hele Landet indbragt 1,5 Mill. Kr. mere end i 1883 (nemlig 0,8 Mill. mere for Øerne og 0,7 Mill. mere for Jylland), men 0,4 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Agerhø har givet 2,4 Mill. Kr. mere i 1884 end i 1883 (nemlig 0,4 Mill. for Øerne, 2,0 Mill. for Jylland) og 2,8 Mill. Kr. mere end Gjennemsnitsværdien for 1880—84. Blandsæd har indbragt 0,4 Mill. Kr. mere i 1884 end i 1883 (nemlig 0,3 Mill. for Øerne, 0,1 Mill. for Jylland) og 2,7 Mill. Kr. mere end Gjennemsnitsværdien. Rapsen har i 1884 givet et Værdiudbytte af 0,5 Mill. Kr. mod godt og vel 0,3 Mill. Kr. saavel i 1882 som i Gjennemsnittet af Femaaret. — Derimod har Rugen for hele Landet i 1884 indbragt 4,9 Mill. Kr. mindre end i 1883 (hvoraf 3,7 Mill. komme paa Øerne og 1,2 Mill. paa Jylland) og 8,8 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnitsværdien for 1880—84. Værdiudbyttet af Hveden har været 1,7 Mill. Kr. mindre end i 1883 (1,6 Mill. mindre for Øerne, 0,1 Mill. mindre for Jylland) og 2,1 Mill. Kr.

mindre end Gjennemsnitsværdien. Byggen har for hele Landet indbragt 0,7 Mill. Kr. mindre end i 1883 (ɔ: 0,2 Mill. mere for Øerne, men 0,9 Mill. mindre for Jylland) og 5,4 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Boghveden har givet 0,4 Mill. Kr. mindre end i 1883 (hvilken Mindreindtægt falder paa Jylland), men 0,2 Mill. Kr. mere end Gjennemsnitsværdien. Bælgsæden har givet 0,3 Mill. Kr. mindre end i 1883 (nemlig 0,1 Mill. for Øerne, 0,2 Mill. Kr for Jylland) og 1,8 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnitsværdien. Kartoflerne have for hele Landet indbragt 3,0 Mill. Kr. mindre end i 1883 (nemlig 1,0 Mill. for Øerne, 2,0 Mill. for Jylland), men 0,1 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Rodfrugterne have givet 0,8 Mill. Kr. mindre end i 1883 (0,3 Mill. for Øerne, 0,5 Mill. for Jylland), men 0,6 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Endelig har Enghø i 1884 for hele Landet indbragt 0,1 Mill. Kr. mindre end i 1883 (ɔ: 0,2 Mill. mere for Øerne, 0,3 Mill. mindre for Jylland), men 0,5 Mill. Kr. mere end Gjennemsnitsværdien for 1880—84.

Udbyttet i Tønder og Læs af Høsten i 1884 har for Byg og Blandsæd omtrent havt samme Størrelse som i 1883, for Hvede, Havre, Raps, Agerhø og Enghø været noget større, for Rug, Boghvede, Bælgsæd, Kartofler og Rodfrugter noget mindre. — Hveden og Havren have hver især for hele Landet givet 0,1 Mill. Tdr. og Enghøet 0,1 Mill. Læs mere end i 1883, hvilket Merudbytte for Hvedens Vedkommende er kommet Øerne, for Havrens og Enghøets Vedkommende Jylland tilgode. Agerhøet har givet 0,2 Mill. Læs mere (0,1 Mill. for Øerne og 0,1 Mill. for Jylland) og Rapsen 0,004 Mill. Tdr. mere end i 1883. — Paa den anden Side har Rugen givet et Mindreudbytte for hele Landet af 0,3 Mill. Tdr. (ɔ: 0,4 Mill. mindre for Øerne, men 0,1 Mill. mere for Jylland). Af Boghvede er der avlet 0,03 Mill. Tdr. mindre og af Bælgsæd 0,01 Mill. Tdr. mindre end i 1883. Kartoflerne have for hele Landet givet et Mindreudbytte af 0,6 Mill. Tdr. (0,2 Mill. for Øerne, 0,4 Mill. for Jylland) og Rodfrugterne et Mindreudbytte af 0,8 Mill. Tdr. (0,3 Mill. for Øerne, 0,5 Mill. for Jylland).

Hvad Priserne paa Produkterne angaar, da have de kun for

Havre og Raps været lidt højere i 1884 end i 1883; for Rodfrugter har Prisen været ansat ens i begge Aarene; men for alle de øvrige Sæd- og Plantearter have Priserne været lavere i 1884. Ifølge Kapitelstaksterne har nemlig Gjennemsnitsprisen for hele Kongeriget paa Havre været 0,15 Kr. højere pr. Td. i 1884 end i 1883. Derimod have Gjennemsnitspriserne paa Hvede, Rug, Byg, Boghvede og Ærter været henholdsvis 2,16 Kr., 0,49 Kr., 0,30 Kr., 0,38 Kr. og 0,76 Kr. lavere i 1884 end i 1883. For Agerhø og Enghø har Prisen i 1884 ogsaa været ansat noget lavere end i 1883 og for Kartoflerne ligeledes lidt lavere.

I Landets enkelte Amter har Høsten havt følgende Værdier (idet Amterne ordnes efter Værdiernes Størrelse i 1884):

		i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
i Odense	Amt . .	21,3 Mill. Kr.	20,8 Mill. Kr.	23,2 Mill. Kr.
- Præstø	— . .	18,9 —	19,1 —	20,0 —
- Vejle	— . .	18,9 —	19,1 —	19,3 —
- Maribo	— . .	18,8 —	19,4 —	19,9 —
- Aarhus	— . .	18,7 —	19,7 —	19,4 —
- Holbæk	— . .	18,6 —	20,8 —	21,0 —
- Ringkjøbing	— . .	18,2 —	17,5 —	16,8 —
- Svendborg	— . .	17,8 —	17,6 —	19,3 —
- Sorø	— . .	17,3 —	18,1 —	18,7 —
- Kjøbenhavns	— . .	16,3 —	17,0 —	17,8 —
- Viborg	— . .	16,0 —	16,3 —	15,7 —
- Randers	— . .	15,9 —	17,5 —	17,2 —
- Frederiksborg	— . .	15,3 —	16,4 —	16,2 —
- Aalborg	— . .	14,2 —	14,3 —	14,2 —
- Hjørring	— . .	14,1 —	15,1 —	14,6 —
- Ribe	— . .	12,8 —	12,3 —	12,6 —
- Thisted	— . .	11,2 —	11,0 —	10,2 —
- Bornholms	— . .	6,7 —	6,4 —	6,3 —

Kun i Bornholms, Odense, Svendborg, Thisted, Ringkjøbing og Ribe Amter har Værdiudbyttet været større i 1884 end i 1883, i alle de øvrige mindre. Mer- eller Mindreværdien i 1884 i Sammenligning med Værdien i 1883 udgjør nemlig:

for	Bornholms	Amt . .	+	0,3	Mill. Kr.	o: +	4,7	pCt.
-	Ribe	— . .	+	0,5	—	- +	4,1	—
-	Ringkjøbing	— . .	+	0,7	—	- +	4,0	—
-	Odense	— . .	+	0,5	—	- +	2,4	—
-	Thisted	— . .	+	0,2	—	- +	1,8	—
-	Svendborg	— . .	+	0,2	—	- +	1,1	—
-	Aalborg	— . .	÷	0,1	—	- ÷	0,7	—
-	Præstø	— . .	÷	0,2	—	- ÷	1,0	—
-	Vejle	— . .	÷	0,2	—	- ÷	1,0	—
-	Viborg	— . .	÷	0,3	—	- ÷	1,8	—
-	Maribo	— . .	÷	0,6	—	- ÷	3,1	—
-	Kjøbenhavns	— . .	÷	0,7	—	- ÷	4,1	—
-	Sorø	— . .	÷	0,8	—	- ÷	4,4	—
-	Aarhus	— . .	÷	1,0	—	- ÷	5,1	—
-	Hjørring	— . .	÷	1,0	—	- ÷	6,6	—
-	Frederiksborg	— . .	÷	1,1	—	- ÷	6,7	—
-	Randers	— . .	÷	1,6	—	- ÷	9,1	—
-	Holbæk	— . .	÷	2,2	—	- ÷	10,6	—

Som Procentrækken udviser, har Aaret 1884 i Forhold til Aaret 1883 været bedst for Bornholms Amt og mindst gunstigt for Holbæk Amt.

Sammenligner man Værdierne for Amterne i 1884 med de tilsvarende Værdier i Gjennemsnittet af 1880—84, har Værdiudbyttet i 1884 kun for Bornholms, Thisted, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter været større end Gjennemsnitsværdierne. Mer- eller Mindreværdien i 1884 udgjør nemlig i Sammenligning med Gjennemsnittet af Femaaret:

for	Thisted	Amt . .	+	1,0	Mill. Kr.	o: +	9,8	pCt.
-	Ringkjøbing	— . .	+	1,4	—	- +	8,3	—
-	Bornholms	— . .	+	0,4	—	- +	6,3	—
-	Viborg	— . .	+	0,3	—	- +	1,9	—
-	Ribe	— . .	+	0,2	—	- +	1,6	—
-	Aalborg	— . .	+	0,0	—	- +	0,0	—

for	Vejle Amt	. .	÷ 0,4	Mill. Kr.	- ÷	2,1	pCt.
-	Hjørring	— . .	÷ 0,5	—	- ÷	3,4	—
-	Aarhus	— . .	÷ 0,7	—	- ÷	3,6	—
-	Præstø	— . .	÷ 1,1	—	- ÷	5,5	—
-	Maribo	— . .	÷ 1,1	—	- ÷	5,5	—
-	Frederiksborg	— . .	÷ 0,9	—	- ÷	5,6	—
-	Sorø	— . .	÷ 1,4	—	- ÷	7,5	—
-	Randers	— . .	÷ 1,3	—	- ÷	7,6	—
-	Svendborg	— . .	÷ 1,5	—	- ÷	7,8	—
-	Odense	— . .	÷ 1,9	—	- ÷	8,2	—
-	Kjøbenhavns	— . .	÷ 1,5	—	- ÷	8,4	—
-	Holbæk	— . .	÷ 2,4	—	- ÷	11,4	—

Ligeoverfor Gjennemsnittet af det sidste Femaar har altsaa Thisted Amt havt den største Procentvinding i 1884, medens Holbæk Amt ogsaa i dette Forhold har havt det største Procenttab.

Paa de forskjellige Landsdele fordeler Høstudbyttets Værdi sig paa følgende Maade, idet man denne Gang tillige, saaledes som det ogsaa vil ske for Fremtiden, foreløbig dog kun for de 2 sidste Aar, til yderligere Sammenligning har udsondret Jyllands Egne i 3 særskilte Grupper: det sydostlige Jylland (Vejle, Aarhus og Randers Amter), det nordlige Jylland (Aalborg, Hjørring og Thisted Amter), og det sydvestlige Jylland (Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter):

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsnittet af 1880—84.
Jylland	140,0 Mill. Kr.	142,8 Mill. Kr.	140,0 Mill. Kr.
(det sydostl. Jylland	53,4 —	56,3 —	)
(— nordlige — .	39,6 —	40,5 —	)
(— sydvestl. — .	47,0 —	46,0 —	)
Sjælland (undt. Møen og Samsø)	82,2 —	87,3 —	89,3 —
Fyn (undt. Langeland og Ærø)	34,8 —	34,1 —	37,9 —
Lolland	12,5 —	12,6 —	13,3 —
Bornholm	6,7 —	6,4 —	6,3 —
Falster	6,3 —	6,8 —	6,6 —

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsnittet af 1880—84.
Langeland	3,4 Mill. Kr.	3,3 Mill. Kr.	3,7 Mill. Kr.
Møen	3,0 —	3,0 —	3,1 —
Samsø	1,1 —	1,1 —	1,2 —
Ærø	1,0 —	1,0 —	1,0 —

Af denne Oversigt vil det ses, at Høsten i 1884 har indbragt et noget større Værdiudbytte end i 1883 for det sydvestlige Jylland, Fyn, Bornholm og Langeland, men et mindre for det sydostlige og nordlige Jylland, Sjælland, Lolland og Falster (i Særdeleshed for Sjælland og Falster), og at Værdierne for Møen, Samsø og Ærø omtrent have været ens i begge Aarene. — I Sammenligning med Gjennemsnittet af Femaaret viser der sig i 1884 kun en Merindtægt for Bornholm; for Jylland under Et og for Ærø have Værdierne i 1884 paa det nærmeste været de samme som Gjennemsnitsværdierne, medens de i alle de øvrige Landsdele have været mindre end i Gjennemsnittet af 1880—84.

Hvor stort Udbyttet i Kroner gjennemsnitlig har været pr. Td. Land dyrket Areal og pr. Td. Ager- og Engs-Hartkorn, saavel i hele Landet som i Amterne og Landsdelene, fremstilles i nedenstaaende Oversigter, idet Rækkerne ordnes efter Udbyttets Størrelse i 1884. — Man maa her gjøre opmærksom paa, med Hensyn til Udregningerne af Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land dyrket Areal i Gjennemsnittet af 1880—84, at Høstudbyttet i de 2 første Aar af Femaaret, 1880 og 1881, blev beregnet med et mindre Areal (nemlig Arealopgivelserne fra 1876) end i de 3 senere Aar, hvortil man har kunnet anvende de nyeste, i 1881 indhentede, Opgivelser, der vise en ikke ringe Forøgelse af det benyttede Areal, særlig for Jyllands Vedkommende. Det mindre Areal fra 1876 blev følgelig ogsaa benyttet ved Udregningen af Gjennemtnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal for hvert af Aarene 1880 og 1881. Herved bevirkes, at, skjøndt f. Eks. Jylland, som tidligere anført, i 1884 har havt et Værdiudbytte af c. 140,0 Mill. Kr. og i Gjennemsnittet af 1880—84 ligeledes et Værdiudbytte af

c. 140,0 Mill. Kr., har dog Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal, som det nedenfor vil ses, været endel større for denne Landsdel i Gjennemsnittet af Femaaret end i 1884. Derimod har der ved Udregningerne vedrørende Hartkornet for alle 5 Aar været benyttet de samme Hartkornsstørrelser, og derfor er ogsaa Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Hartkorn for Jylland blevet det samme i 1884 som i Gjennemsnittet af Femaaret. Naar ikke desto mindre f. Eks. for Ærø, der foran er anført med et ligelydende Værdiudbytte saavel i 1884 som i 1883 og i Gjennemsnittet af Femaaret, Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Hartkorn i alle 3 Tilfælde viser sig noget forskjelligt, da hidrører dette ligefrem fra, at Værdiudbyttet for denne Ø i Virkeligheden hver af Gangene har været mere eller mindre afvigende fra den afrundede Sum 1,0 Mill. Kr. Det vil heraf fremgaa, at Beregningerne af Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land og pr. Td. Hartkorn frembyde den nøjagtigste Sammenligning baade mellem de 2 Aar indbyrdes og i deres Forhold til Gjennemsnittet af Femaaret.

Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal var:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
for hele Landet	97 Kr.	99 Kr.	103 Kr.
paa Øerne	114 —	118 —	124 —
i Jylland	83 —	84 —	87 —

og Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
for hele Landet	769 Kr.	788 Kr.	799 Kr.
paa Øerne	726 —	748 —	781 —
i Jylland	821 —	837 —	821 —

I de enkelte Amter har Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

		i 1884.		i 1883.		i Gjennemsn. af 1880—84.	
for Bornholms	Amt. .	(1)	132 Kr.	(3)	127 Kr.	(3)	127 Kr.
- Kjøbenhavns	— . .	(2)	124 —	(2)	129 —	(1)	136 —
- Frederiksborg	— . .	(3)	120 —	(1)	130 —	(2)	129 —
- Sorø	— . .	(4)	115 —	(5)	121 —	(4)	126 —
- Maribo	— . .	(5)	113 —	(6)	117 —	(8)	119 —
- Odense	— . .	(6)	112 —	(8)	109 —	(6)	123 —
- Præstø	— . .	(7)	111 —	(7)	112 —	(9)	118 —
- Holbæk	— . .	(8)	110 —	(4)	123 —	(5)	126 —
- Svendborg	— . .	(9)	108 —	(9)	107 —	(7)	119 —
- Thisted	— . .	(10)	105 —	(10)	104 —	(12)	101 —
- Vejle	— . .	(11)	100 —	(11)	101 —	(10)	103 —
- Aarhus	— . .	(12)	95 —	(12)	100 —	(11)	101 —
- Randers	— . .	(13)	82 —	(13)	91 —	(13)	93 —
- Ringkjøbing	— . .	(14)	81 —	(15)	78 —	(15)	80 —
- Viborg	— . .	(15)	80 —	(14)	81 —	(14)	83 —
- Ribe	— . .	(16)	75 —	(17)	72 —	(16)	77 —
- Hjørring	— . .	(17)	69 —	(16)	74 —	(17)	76 —
- Aalborg	— . .	(18)	69 —	(18)	69 —	(18)	73 —

og Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn):

		i 1884.		i 1883.		i Gjennemsn. af 1880—84.	
for Bornholms	Amt. .	(1)	1106 Kr.	(1)	1067 Kr.	(1)	1044 Kr.
- Ringkjøbing	— . .	(2)	998 —	(3)	956 —	(3)	919 —
- Frederiksborg	— . .	(3)	941 —	(2)	1014 —	(2)	1002 —
- Ribe	— . .	(4)	927 —	(5)	890 —	(4)	911 —
- Hjørring	— . .	(5)	878 —	(4)	940 —	(5)	908 —
- Vejle	— . .	(6)	852 —	(6)	860 —	(6)	871 —
- Viborg	— . .	(7)	828 —	(8)	841 —	(9)	812 —
- Thisted	— . .	(8)	825 —	(10)	812 —	(13)	750 —
- Aalborg	— . .	(9)	777 —	(12)	783 —	(12)	776 —
- Aarhus	— . .	(10)	773 —	(9)	815 —	(10)	800 —
- Kjøbenhavns	— . .	(11)	765 —	(11)	795 —	(8)	833 —

		i 1884.		i 1883.		i Gjennemsn. af 1880—84.	
for Holbæk	Amt. .	(12)	760 Kr.	(7)	851 Kr.	(7)	861 Kr.
- Sorø	— . .	(13)	737 —	(13)	772 —	(11)	795 —
- Odense	— . .	(14)	682 —	(16)	664 —	(14)	742 —
- Præstø	— . .	(15)	676 —	(15)	682 —	(16)	714 —
- Svendborg	— . .	(16)	657 —	(17)	651 —	(15)	715 —
- Randers	— . .	(17)	640 —	(14)	707 —	(17)	695 —
- Maribo	— . .	(18)	623 —	(18)	643 —	(18)	659 —

Med Hensyn til Værdiudbyttet pr. Td. Land dyrket Areal have Øernes Amter i alle 3 Rækker, som sædvanlig, Forrangen for de jydske; blandt Øernes Amter har i 1884 Værdiudbyttet været størst for Bornholms Amt, mindst for Svendborg Amt, blandt de jydske størst for Thisted Amt og mindst for Aalborg Amt, der tillige findes længst nede i Rækken baade i 1883 og i Gjennemsnittet af Femaaret. — Hvad Værdiudbyttet pr. Td. Hartkorn angaar, da indtager, som altid, Bornholms Amt den øverste Plads i Rækkerne, medens Maribo Amt denne Gang findes nederst saavel i 1884 og 1883 som i Gjennemsnittet af Femaaret.

For Landsdelene var Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal:

	i 1884.		i 1883.		i Gjennemsn. af 1880—84.	
for Bornholm	(1)	132 Kr.	(2)	127 Kr.	(3)	127 Kr.
- Langeland.	(2)	127 —	(3)	123 —	(1)	140 —
- Falster	(3)	125 —	(1)	136 —	(2)	130 —
- Møen	(4)	120 —	(5)	118 —	(4)	126 —
- Sjælland	(5)	115 —	(4)	123 —	(5)	126 —
- Fyn	(6)	109 —	(7)	107 —	(6)	120 —
- Lolland	(7)	108 —	(6)	108 —	(8)	113 —
- Ærø.	(8)	102 —	(8)	105 —	(7)	115 —
- Samsø.	(9)	97 —	(9)	95 —	(9)	110 —
- Jylland	(10)	83 —	(10)	84 —	(10)	87 —
(- det sydostl. Jylland.		92 —		97 —)		
(- - sydvestl. —		79 —		77 —)		
(- - nordlige —		76 —		78 —)		

og Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
for Bornholm	(1) 1106 Kr.	(1)1067 Kr.	(1) 1044 Kr.
- Jylland	(2) 821 —	(2) 837 —	(4) 821 —
(- det sydvestl. Jylland	915 —	895 —)	
(- - nordlige —	824 —	844 —)	
(- - sydostlige —	751 —	791 —)	
- Sjælland	(3) 763 —	(3) 811 —	(2) 829 —
- Langeland	(4) 762 —	(6) 736 —	(3) 828 —
- Møen	(5) 751 —	(5) 739 —	(5) 779 —
- Falster	(6) 696 —	(4) 757 —	(7) 727 —
- Ærø	(7) 671 —	(7) 689 —	(9) 667 —
- Samsø	(8) 668 —	(8) 654 —	(6) 741 —
- Fyn	(9) 663 —	(9) 650 —	(8) 723 —
- Lolland	(10) 591 —	(10) 594 —	(10) 629 —

Af de enkelte Landsdele har, i Overensstemmelse med det tidligere anførte, Bornholm i 1884 givet det største Værdiudbytte pr. Td. Land, medens Jylland stadig indbringer det mindste. — I Forholdet til Hartkornet staar Bornholm øverst og Lolland nederst i alle 3 Rækker. — Af de 3 jydske Grupper indbringer det sydostlige Jylland det største Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Land, det sydvestlige Jylland derimod det største Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Hartkorn.

Til særlig Oplysning om Afgrøden af Landets 4 Hovedkornsorter, Hvede, Rug, Byg og Havre, tilføjes yderligere følgende Oversigter.

Hvor mange Fold hver af disse 4 Hovedkornsorter i 1884 gjennemsnitlig har givet pr. Td. Land i de enkelte Amter, vil ses af omstaaende Tabel:

Gjennemsnitsudbytte i Fold pr. Td. Land i 1884.

Amt.	Hvede. Tønder.	Rug. Tønder.	Byg. Tønder.	Havre. Tønder.
Kjøbenhavns	13,0	11,5	11,4	11,8
Frederiksborg	11,4	10,2	10,0	12,0
Holbæk	13,3	9,6	10,2	10,8
Sorø	14,0	10,5	10,8	11,1
Præstø	12,0	10,0	10,3	10,9
Bornholms	13,5	9,9	12,6	13,7
Maribo	12,4	8,7	9,8	12,5
Odense	12,7	8,5	9,7	11,5
Svendborg	12,1	8,0	9,7	11,7
Øernes Amter	12,6	9,6	10,3	11,6
Vejle	12,0	7,9	9,3	11,1
Aarhus	13,0	8,8	8,4	10,7
Randers	11,9	8,2	7,5	10,4
Aalborg	8,7	8,1	7,5	8,4
Hjørring	8,3	7,9	7,7	8,1
Thisted	11,4	10,3	11,2	13,3
Viborg	7,9	7,9	7,6	10,6
Ringkjøbing	10,6	7,3	7,7	9,4
Ribe	8,7	6,0	6,6	8,6
Jyllands Amter	11,4	7,9	8,1	10,0
Hele Kongeriget	12,4	8,5	9,4	10,5

Foldudbyttet af Hvede har i 1884 saavel for hele Landet som for Øernes og Jyllands Amter været større end i 1883 og ligeledes større end i Gjennemsnittet af 1880—84; af Rug har det derimod

i 1884 for hele Landet og for Øernes Amter været mindre end i 1883 og i Gjennemsnittet af Femaaret, for Jyllands Amter lidt større end i 1883 og omtrent af samme Størrelse som i Gjennemsnittet; af Byg og Havre har Foldudbyttet i 1884 for hele Landet, ligesom ogsaa for Øernes og Jyllands Amter, paa det nærmeste været ens med Foldudbyttet i 1883, men mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret.

Foldudbyttet pr. Td. Land udgjorde nemlig i 1883:

	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
for hele Landet . .	11,7 Tdr.	9,1 Tdr.	9,4 Tdr.	10,5 Tdr.
- Øerne	12,0 —	11,6 —	10,4 —	11,2 —
- Jylland.	10,1 —	7,7 —	8,0 —	9,9 —

og i Gjennemsnittet af 1880—84:

	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
for hele Landet . .	11,0 Tdr.	9,2 Tdr.	10,0 Tdr.	11,2 Tdr.
- Øerne	11,1 —	11,1 —	11,0 —	12,3 —
- Jylland.	10,2 —	7,9 —	8,6 —	10,5 —

I 1884 var blandt Øernes Amter Foldudbyttet af Hvede størst i Sorø Amt, mindst i Frederiksborg Amt, af Rug størst i Kjøbenhavns, mindst i Svendborg Amt, af Byg størst i Bornholms, mindst i Odense og Svendborg Amter, af Havre ligeledes størst i Bornholms Amt, men mindst i Holbæk og Præstø Amter. Blandt Jyllands Amter var Foldudbyttet af Hvede størst i Aarhus Amt, mindst i Viborg Amt, af Rug, Byg og Havre størst i Thisted Amt, men af Rug og Byg mindst i Ribe Amt og af Havre mindst i Hjørring Amt.

De 4 Hovedkornsorter under Et have pr. Td. Land givet følgende Gjennemsnitsudbytte i Kroner:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
i hele Kongeriget. . . .	97 Kr.	100 Kr.	108 Kr.
paa Øerne	114 —	119 —	129 —
i Jylland.	84 —	85 —	90 —

i de enkelte Amter:

	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
for Kjøbenhavns Amt. .	(1) 123 Kr.	(1) 131 Kr.	(1) 142 Kr.
- Sorø — . .	(2) 120 —	(3) 124 —	(2) 134 —
- Præstø — . .	(3) 115 —	(5) 119 —	(5) 127 —
- Bornholms — . .	(4) 115 —	(7) 110 —	(9) 119 —
- Maribo — . .	(5) 114 —	(2) 127 —	(4) 128 —
- Holbæk — . .	(6) 112 —	(4) 123 —	(3) 132 —
- Frederiksborg — . .	(7) 111 —	(6) 117 —	(6) 126 —
- Thisted — . .	(8) 109 —	(8) 109 —	(10) 107 —
- Odense — . .	(9) 106 —	(10) 107 —	(7) 126 —
- Svendborg — . .	(10) 106 —	(9) 109 —	(8) 124 —
- Vejle — . .	(11) 97 —	(12) 97 —	(11) 103 —
- Aarhus — . .	(12) 91 —	(11) 98 —	(12) 100 —
- Randers — . .	(13) 85 —	(13) 92 —	(13) 97 —
- Viborg — . .	(14) 81 —	(14) 80 —	(14) 85 —
- Ringkjøbing — . .	(15) 81 —	(16) 77 —	(15) 84 —
- Hjørring — . .	(16) 73 —	(15) 78 —	(16) 80 —
- Ribe — . .	(17) 73 —	(18) 69 —	(17) 79 —
- Aalborg — . .	(18) 72 —	(17) 71 —	(18) 77 —

og i Landsdelene:	i 1884.	i 1883.	i Gjennemsn. af 1880—84.
paa Falster	(1) 129 Kr.	(1) 145 Kr.	(2) 141 Kr.
- Langeland	(2) 129 —	(3) 126 —	(1) 146 —
- Møen	(3) 123 —	(2) 128 —	(4) 132 —
- Sjælland	(4) 116 —	(4) 123 —	(3) 133 —
- Bornholm	(5) 115 —	(6) 110 —	(7) 119 —
- Lolland	(6) 114 —	(5) 120 —	(5) 124 —
- Fyn	(7) 104 —	(7) 106 —	(6) 123 —
- Ærø.	(8) 95 —	(8) 102 —	(8) 112 —
- Samsø	(9) 93 —	(9) 86 —	(9) 103 —
i Jylland	(10) 84 —	(10) 85 —	(10) 90 —
(- det sydostl. Jylland	91 —	96 —)	
(- - nordlige —	80 —	82 —)	
(- - sydvestlige —	79 —	76 —)	

Hvad Amterne angaar, staar Kjøbenhavns Amt, som sædvanlig, øverst i alle 3 Rækker; af de jydske Amter findes kun Thisted Amt i 1884 og i 1883 imellem Øernes Amter som Nr. 8, medens det i Gjennemsnittet af Femaaret har Plads lige under Øernes Amter som Nr. 10; alle de øvrige jydske Amter staa i samtlige Rækker nedenfor Øernes Amter, i 1884 og i Gjennemsnittet af 1880—84 aldeles i samme Rækkefølge, i 1883 derimod i en noget derfra afvigende Orden; nederst findes i 1884 og i Gjennemsnittet af Femaaret Aalborg Amt, medens det i 1883 kun er næstnederst og Ribe Amt nederst. — Af Landsdelene indtager Falster den øverste Plads i 1884 og i 1883, men Langeland i Gjennemsnittet af 1880—84; Samsø og Jylland findes stadig længst nede i Rækkerne. Af de jydske Grupper indbringer det sydostlige Jylland det største Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Land af de 4 Hovedkornsorter under Et, det sydvestlige derimod det mindste; for det sydostlige og nordlige Jylland har i 1884 Værdiudbyttet været mindre, men for det sydvestlige noget større end i 1883.

I de enkelte Aar af Femaaret 1880—84 har Høstudbyttet efter de gangbare Priser været beregnet til følgende Værdier:

	for hele Landet.	for Øerne.	for Jylland.
i 1880	341,4 Mill. Kr.	190,7 Mill. Kr.	150,7 Mill. Kr.
- 1881	291,6 —	156,1 —	135,5 —
- 1882	289,7 —	158,9 —	130,8 —
- 1883	298,4 —	155,6 —	142,8 —
- 1884	291,0 —	151,0 —	140,0 —

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i Juni 1885.

Marius Gad.